

Andrzej Makowski

proponuje lekturę

Matematyka w szkole średniej, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1986-1988, tom I, str. 440, cena zł 450,-, tom II, str. 415, cena zł 700,-, nakład 5000 egz. ISBN 83-02-03257-3 (całość).

Z angielskiego przetłumaczył Wojciech Jędrzychowski.

Jest to przekład zbiorowego dzieła *The School Mathematics Project* wydanego w trzech tomach przez Cambridge University Press.

W Anglii ten cykl podręczników przeznaczony jest dla uczniów 16-19 letnich, którzy w czasie 2-3 lat nauki [...] przygotowują się do studiów uniwersyteckich (z notki wydawniczej na okładce I tomu).

Oprócz matematyki (w której brak tradycyjnej geometrii, jest za to statystyka) książka zawiera materiał zaliczany u nas do fizyki. Mechanika newtonowska omawiana jest obszernie – przecież Newton był Anglikiem, a mechanika doprowadziła go do stworzenia rachunku różniczkowego.

Studiując tę książkę natrafić można na tekst zajmujący około pół strony, zaczynający się tak:

Wysokość półek, na których wystawione są towary w wielkich sklepach samoobsługowych ma wpływ na zachowanie się klientów tych sklepów. Klienci bowiem kupują więcej tych towarów, do których mają łatwiejszy dostęp, to znaczy kupują raczej te towary, które umieszczone są kilka centymetrów powyżej lub poniżej poziomu ich wzroku. Kierownik pewnego sklepu musi zdecydować, na jakiej wysokości najlepiej umocować główną półkę z towarami (tom I, str. 307).

Przytaczam ten fragment, by pokazać, jak bardzo odbiega podręcznik od standardów, do których przywykliśmy w Polsce.

W chwili, gdy piszę te słowa, nie mam jeszcze przekładu trzeciego tomu, ale sądzę, że nie różni się on swym stylem i zawartością od pierwszych dwóch.

Z książką tą powinien zapoznać się każdy matematyk pracujący w liceum czy w technikum, na uniwersytecie czy uczelni technicznej. Powinni ją przeczytać również studenci matematyki – przyszli nauczyciele.

aa

Michał Szurek, *Opowieści matematyczne*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1987, str. 168, nakład 50 000 egz., cena zł 460,- ISBN 83-02-02247-0.

Autor tej książki, pracownik Instytutu Matematyki Uniwersytetu Warszawskiego, dawniej redaktor działu matematycznego *Delty*, a obecnie prowadzący dział *Rozmaitości matematyczne w Młodym Techniku*, zebrał swoje artykuły publikowane w tym czasopiśmie w latach 1978-1984, uzupełnił je i skomponował w zgrabną całość.

Nie jest to oczywiście systematyczny wykład, lecz swobodna gawęda z wplecionymi licznymi ciekawostkami, zwłaszcza arytmetycznymi. Są tu także teksty o matematykach: szkic o Polskiej Szkole Matematycznej ze zdjęciem Eilenberga podpisanym *Matematyk przy pracy*, artykuł o Martinie Gardnerze. Zebrane są aforyzmy dotyczące matematyki – ich kolekcja zatytułowana jest „Przekrojowe” myśli o matematyce. Tytuł jest nieuzasadniony – brak wypowiedzi Kreci Pataczkówny, choć w innym miejscu (str. 69) tekst sprawia wrażenie, jakby ona właśnie robiła korektę. Mimo tej i innych usterek książkę czyta się dobrze, a historyjka o próbie wniesienia przez pasażera bomby do samolotu świetnie pokazuje, jakie niebezpieczeństwa mogą nieść „zastosowania” matematyki.

aa

Filozofia matematyki: antologia tekstów klasycznych (wybór i opracowanie Roman Murawski), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 1986, str. 324, nakład 2000 egz., cena zł 500,-

Każdy z rozdziałów poświęcony jest jednemu myślicielowi. Zaczyna się on zawsze od krótkiej noty biograficznej i od omówienia wkładu danego autora do filozofii matematyki. Po tym wprowadzeniu następują teksty – przytaczane w całości, bądź we fragmentach. Ponad połowa tych tekstów ukazuje się po raz pierwszy w tłumaczeniu na język polski. Przekładów dokonywałem zawsze z oryginałów (z jednym wyjątkiem – mianowicie fragmentów Komentarza Proklosa). Całość została poprzedzona krótkim wstępem będącym zarysem dziejów filozofii matematyki i mającym ułatwić umieszczenie poszczególnych autorów w szerszym kontekście historycznym (z przedmowy).

Książka zawiera teksty Platona, Arystotelesa, Euklidesa, Proklosa, Kartezjusza, Pascala, Leibniza, Kanta, Bolzana, Milla, Dedekinda, Cantora, Fregego, Russella, Poincarégo, Brouwera, Heytinga, Hilberta i Bernaysa.

aa

Wydawnictwa Uczelniane WSRP w Siedlcach
Wydanie II, Nakład 300 egz. Ark. wyd. 2,18. Ark. druk. 6,0.
Format A-4. Papier kl. III. Oddano do druku kwiecień 1990 r.
Druk ukończono maj 1990 r.

Zamówienie nr 24/W/90

Cena 2.500 zł